

DI ANALYSE

**Sofie Honoré Hansen, Studentermedhjælper &
Jakob Orbesen, Chefkonsulent**
sohh@di.dk, jaor@di.dk, 3377 3186

AUGUST 2020

Dansk byggeris nærmarkeder har foreløbigt klaret sig godt gennem coronakrisen

Dansk byggeris nærmarkeder, Tyskland, England, Norge og Sverige, har overordnet set ikke oplevet en større negativ påvirkning på grund af coronakrisen. Coronakrisen har dog medført forsinkelser i forhold til leverancer, men byggeaktiviteterne er ikke faldet i betydelig grad.

Byggebranchen i Tyskland, England, Norge og Sverige har ikke oplevet en betydelig negativ påvirkning fra coronakrisen. Regeringerne i henholdsvis Norge og Sverige har været opmærksomme på at holde byggeriet i gang, hvilket har medført, at byggebranchen ikke har set en stor nedgang. Der er endnu ikke sket store ophold i byggeprojekter på tværs af landene, og det forventes, at de projekter, som er i pipeline, fortsat vil blive eksekveret. Generelt eksisterer der dog en frygt for, hvad som slut 2020 og 2021 vil bringe, og hvorvidt der vil ske et fald i antallet nye byggeprojekter. Derudover forventes der i fremtiden et større fokus på bæredygtighed i byggeriet, hvor man vil have, at hele byggeprocessen skal blive grønnere.

Status på byggeriet i Danmark

Ifølge en trendrapport fra Byggefakta er prognosen for det professionelle byggeri i 2020 blevet nedjusteret med 13 pct. i forhold til byggeaktiviteten i 2019 på grund af coronakrisen. Byggefakta har dertil udarbejdet en analyse omhandlende coronakrisen og dansk byggeri¹, som har fokuseret på store projekter med budget på over 30 mio. kr. i 2020 og 50 mio. kr. i 2021. Hovedparten af byggeprojekterne, som var påbegyndt før coronakrisen, er ikke påvirket - 822 ud af de 1000 adspurgte projekter har overholdt deres oprindelige projektplan. Dog svarer 5 pct., at på trods af, at byggeprojekterne ikke har oplevet en umiddelbar påvirkning eller forsinkelse, har man haft udfordringer med fx mødeaftaler og afstand.

Coronakrisen har ramt disharmonisk på tværs af byggebranchen i Danmark, hvor det primært er boliger og butikker, kontorer, lagre, industri og transport, som har oplevet negative konsekvenser. Anlægsarbejde er stort set ikke blevet påvirket, da 99 pct. af projekterne har kunnet fortsætte som forventet. Analysen viser, at der har været visse positive effekter fra krisen - i form af fremrykkede midler og frigjort kapacitet, primært ved almene boligprojekter og skoleprojekter.

Hvordan har coronakrisen påvirket Danmarks nærmarkeder?

Det engelske marked

England lukkede ned senere end andre lande, da den reelle lockdown først fandt sted d. 23. marts 2020. Her blev cirka 50 pct. af byggepladserne lukket ned, og medarbejderne hjemsendt. De byggepladser, som fortsat var åbne, havde et meget lavt produktivitetsniveau i begyndelsen af nedlukningen. Derudover lukkede mange

---

¹ Covid-19's betydning for det professionelle projektmarked i Danmark i 2020 og 2021, juni 2020, Byggefakta

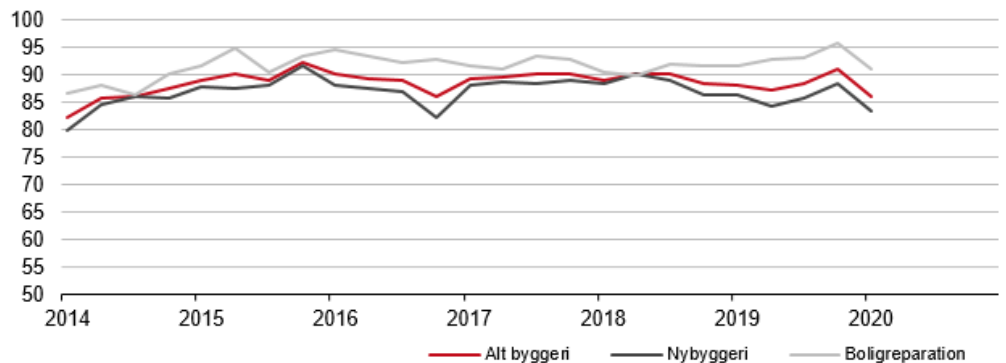
leverandører og forhandlere ned, hvilket skabte forsinkelser på mange byggeprojekter.

På baggrund af en analyse fra Office for National Statistics² havde produktionen i byggesektoren et fald med 40,1 pct. fra marts til april. Dette var drevet af et fald på 41,2 pct. i nyt arbejde og et fald på 38,1 pct. i reparation og vedligeholdelse. Faldet var fortrinsvis i nye boliger og i private erhverv, da de faldt med henholdsvis 59,2 pct. og 39,7 pct.

I perioden januar til marts 2020 faldt byggeproduktionen med 18,2 pct. sammenlignet med den foregående tremåneders periode. Dette var drevet af et fald på 19,4 pct. i nyt arbejde og et fald på 15,8 pct. i reparation og vedligeholdelse, hvilket er et rekordhøjt fald i England.

Produktionsindeks for byggeriet i Storbritannien

Sæsonkorrigeret

Kilde: Macrobond og Office for National Statistics, sidste obs. april 2020

Det engelske byggeri vendte hurtigt tilbage til normalen, og ved slut maj fungerede cirka 90 pct. af byggeprojekterne som normalt. Dertil er den nuværende aktivitet i byggeriet som hidtil planlagt, og man

² Construction output of Great Britain: April 2020, 12.06.2020, Office for National Statistics

har ikke set betydelige ændringer i de projekter, som var i pipeline inden coronakrisens begyndelse.

Bæredygtighed i byggeriet er blevet et vigtigt emne, men det er udfordret, da mange virksomheder ikke har midlerne til at bygge bæredygtigt. Bæredygtighed er dog noget, som industrien er opmærksom på, hvorfor man forventer et større fokus på dette i fremtiden.

Tim Miller, senior advisor hos Confederation of British Industry, forudser, at byggeriet i England 2021 vil blive lige så godt, som man forventede, før coronakrisen. Det afhænger dog af, hvordan industrien i øvrigt udvikler sig, samt hvilken påvirkning coronakrisen vil have på den generelle økonomi i England.

Det tyske marked

Byggebranchen i Tyskland har ikke oplevet store påvirkninger på grund af coronakrisen, da ingen byggepladser er blevet nedlukket af myndighederne. Kun få virksomheder valgte at lukke ned på stedet, og der har derfor kun været et begrænset produktionsstop, som få virksomheder har været påvirket af. Det antages, at SMV'er er mere tilbøjelige til at have likviditetsproblemer end større virksomheder, som generelt har et højere egenkapitalgrundlag. Man har ikke oplevet regionale forskelle i påvirkningen af coronakrisen i byggebranchen.

En opgørelse fra Destatis³ viser, at der generelt var en stigende omsætning i byggeriet i første kvartal i Tyskland, hvor omsætningen steg 8,2 pct. i forhold til første kvartal i 2019. I marts så man ligeledes en stigning i omsætningen inden for byggeriet på 11,8 pct. sammenlignet med marts 2019.

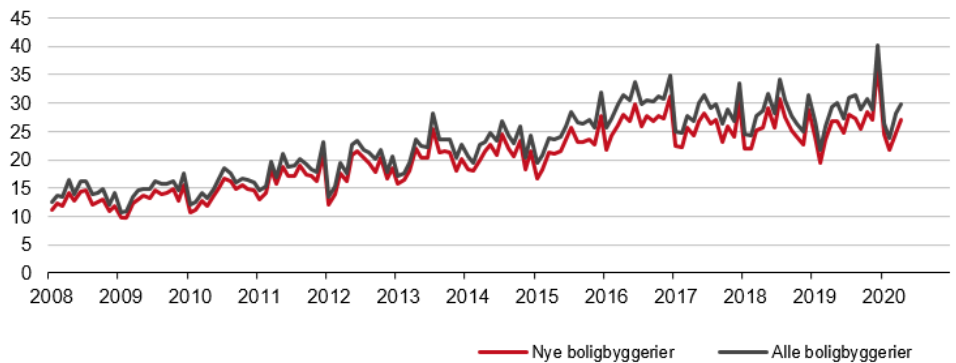
³ Press release No. 183 of May 25 2020, 25.05.2020, Destatis

Beskæftigelsen i byggebranchen steg to pct. i marts, sammenlignet med samme måned sidste år. Man kan derfor endnu ikke se coronakrisens påvirkning på omsætningen og færdiggørelsen af byggerier, samt antallet af ansatte i byggeriet i Tyskland, i marts 2020.

Der er ligeledes sket en stigning i antallet af tilladte boliger, som fra januar til april 2020 er steget med 4,5 pct. – svarende til 4.800 boliger - sammenlignet med samme tidsperiode i 2019.

Byggetilladelser i Tyskland

1.000 pr. måned

Kilde: Statistisches Bundesamt og Macrobond, sidste obs. april 2020

Der forventes et fald på tre pct. i byggeriomsætningen i byggesektoren for det indeværende år. I øvrigt forventes det, at beskæftigelsen sandsynligvis vil stagnere eller falde lidt. Blot tre pct. af virksomhederne planlægger at skære ned på medarbejdere.

Generelt har den tyske regering ikke aktiveret nogle hjælpepakker til byggeindustrien - hvorfor der forventes mere hjælp og initiativ fra regeringen i fremtiden. Desuden forventes det inden for rammerne af klimapolitikken, at bygningers CO2-aftryk og bæredygtige byggeprocesser kommer endnu mere i fokus.

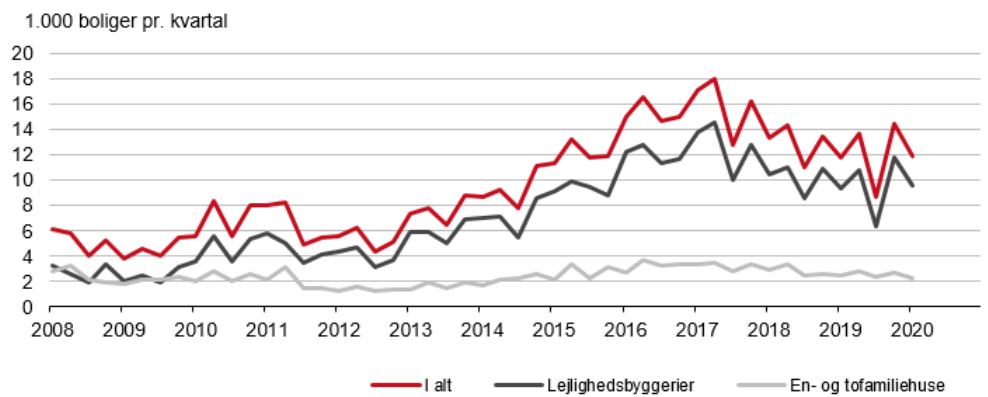
Det svenske marked

Byggematerialeindustrien i Sverige har ikke oplevet en stor påvirkning under coronakrisen. Regeringen i Sverige har haft fokus på at holde byggeriet i gang, hvorfor der ikke har været nogle større

suspensioner. Sverige har ikke haft lockdown, hvorfor man har kunne holde leveringer, modtagelser og arbejdet i gang. Projekter i pipeline forventes fortsat at blive udført som planlagt.

Statistik fra Statistiska Centralbyrån⁴ viser, at antallet af boliger, som skal opføres i første kvartal 2020, er uændret sammenlignet med sidste år.

Påbegyndt opførte boliger i Sverige

Kilde: Macrobond og SCB, sidste obs. 1. kvartal 2020

Byggematerialeindustrien gruer dog for fremtiden⁵, og hvilken påvirkning som coronakrisen vil have på kommende byggeprojekter. Derfor eksisterer der en usikkerhed omkring, hvad som efteråret 2020 og 2021 vil bringe. Der forventes et større fokus på at bygge grønnere, mere holdbart og langsigtet i forhold til valg af byggematerialer i fremtiden. Man vil tage vare på fremtidige indsatser cirkulær økonomi, cirkulær tænkning vil vinde større indpas.

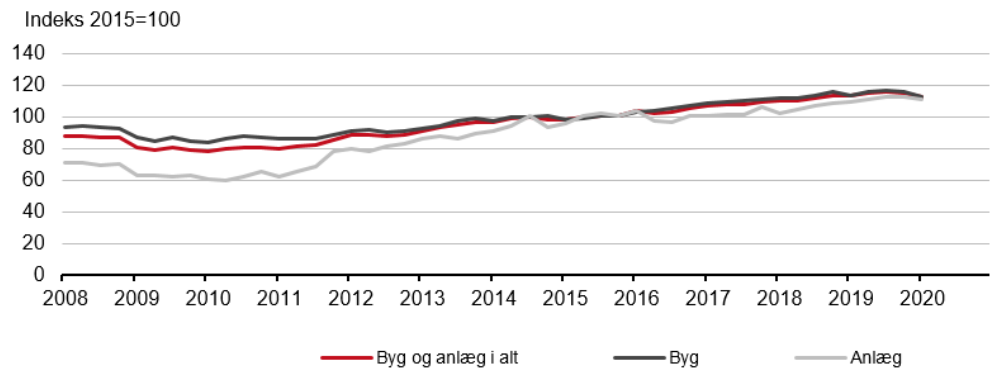
⁴ Oförändrad byggtakt under det första kvartalet 2020, 26.05.2020, Statistiska Centralbyrån
⁵ Interview (11.05.2020) med Anneli Kouthoofd, CEO, Byggmaterialindustrierna

Det norske marked

I Norge oplevede man en nedlukning på byggepladserne efter, at regeringen valgte at lukke landet ned den 12. marts 2020. Nedlukningen var dog kortvarig, og aktiviteten på byggepladserne har generelt fungeret som normalt under hele coronakrisen. Regeringen været opmærksom på at finde byggeprojekter, som kan igangsættes hurtigt, med henblik på at holde byggeriet i gang. Salget af byggevarer og -materialer har været stabilt.

Produktionen i bygge- og anlægsbranchen er faldet 1,9 pct. i første kvartal af 2020, sammenlignet med fjerde kvartal af 2019, viser en analyse fra Statistisk Sentralbyrå⁶. Byggeriet er i denne periode faldet med 3,1 pct., hvor anlægsbyggeri er faldet med 1,3 pct. Dette produktionsindeks er med til at måle aktiviteten i bygge- og anlægsbranchen, hvor tallene er baseret på det samlede antal projekter, både nybyggeri, reparation og anlægsbyggeri.

Produktionsindeks for byg og anlæg i Norge

Kilde: Macrobond og SSB, sidste obs. 1. kvartal 2020

Der frygtes et fald i byggeaktiviteterne, når de allerede eksisterende kontrakter og byggeprojekter er færdiggjort. Den norske regering

⁶ Produktionsindeks for bygge- og anleggsvirksomhet, maj 2020, Statistisk Sentralbyrå

forsøger at modgå dette fald ved at holde byggeriet i gang i efteråret 2020 og i 2021.

Norge udfordret i forhold til den nuværende oliekrise, hvorfor man i fremtiden forventer store problemer. Til forskel fra dagligvarer er byggevarer baseret på en række langsigtede kontrakter, hvoraf de fleste er aftalt før oliekrisen, og det kan skabe betydelige udfordringer, når kontrakterne udløber.

Fremtiden er usikker for alle nærmarkeder

Generelt er byggebranchen i England blevet hårdere ramt af coronakrisen end Norge, Sverige og Tyskland. Produktionen i byggeriet i England har oplevet det største fald - ved både reparationer og byggeri i det offentlige og private. England er det eneste land, hvor regeringen valgte at nedlukke byggepladserne, og hjemsende medarbejderne. Smittetrykket i England har også været blandt de højeste i Europa. I England er man dog på vej tilbage til normalen, og byggepladserne er på nuværende tidspunkt genåbnet.

I Norge og Sverige har byggeriet ikke oplevet en stor påvirkning på grund af coronakrisen. Der har været få udfordringer i forhold til leverancer, dog uden større konsekvenser. Dertil har regeringen i begge lande haft fokus på at holde byggeriet i gang under krisen, som har aflastet situationen. Norge oplevede en nedlukning af byggepladserne i marts, men dette har ikke resulteret i samme nedgang, da nedlukningen var kortvarig.

Byggeriet i Tyskland har ligeledes ikke oplevet en stor umiddelbar påvirkning. Dette skyldes blandt andet, at byggepladserne har været åbne under krisen. Tyskland oplevede i begyndelsen af året en stigning i antallet af nye projekter.

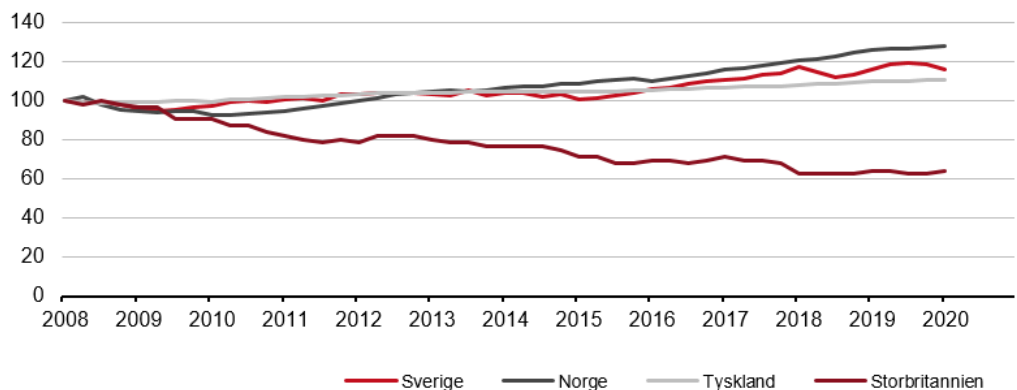
Stor nervøsitet for fremtiden

Der eksisterer på tværs af landene en stor nervøsitet for fremtiden. I alle lande forventer man, at de projekter, som allerede er i pipeline, vil blive gennemført som planlagt. Men der frygtes en forsinket reaktion fra coronakrisen, og fra den generelle afledte afmatning på økonomien, som vil ramme på byggebranchen på længere sigt, når de nuværende kontrakter udløber. Derfor forventes det, at man først kan se coronakrisens endelige påvirkning på byggeriet i slutningen af 2020 og i 2021.

Der er kommet et stigende fokus på klimavenligt byggeri for fremtiden, hvor man på de fire nærmarkeder forventer et større fokus på bæredygtighed, og et ønske om, at gøre hele byggeprocessen grønnere.

Byggebeskæftigelsen i nabolande

Indeks 2008=100, sæsonkorrigeret

Kilde: Macrobond, sidste obs. 1. kvartal 2020

Metode og datagrundlag

Ovenstående analyse er i al væsentlighed udgjort af 4 interviews med relevante personer på nærmarkederne. Vi har interviewet:

Trine Dyrstad Pettersen, som er teknisk chef hos brancheforeningen Byggvareindustrien i Norge.

Anneli Kouthoofd, som er CEO hos brancheforeningen Byggmaterialeindustrierna i Sverige.

Tim Miller, som er senior advisor hos Confederation of British Industry i England

Adm. direktør Frank Kehlenbach fra Deutsche Bauindustrie i Tyskland.

Interviewene blev udført medio 2020.

Her er der generelt taget udgangspunkt i hvilken påvirkning, som coronakrisen har haft på bygge- og anlægsbranchen i det pågældende land. Dertil har vi spurgt ind til regeringstiltag, samt hvordan de adspurgte ser på fremtidens muligheder for byggeriet efter coronakrisen.

Udover nævnte interviews er der også anvendt analyser og statistik fra Byggefakta, Office for National Statistics, Destatis, Statistika Centralbyrå og Statistisk Sentralbyrå. Visse af disse tabeller er viderearbejdet af Dansk Industri.